

In 4848
678
D. F. G.

REFORMATIO
BOTANICES,

QUAM
CONS. NOBIL. ET EXPER. FACULT. MED.
IN ILLUSTR. ATHEN. UPSALIENSI,

PRÆSIDE

VIRO NOBLISSIMO ET EXPERIENISSIMO.

D. NO DOCT. CAROLO
LINNÆO,

EQVITE AURATO DE STELLA POLARI,
S:Æ R:Æ M:TIS ARCHIATRO,
MEDIC. ET BOTAN. PROFESSORE REG. ET, ORD.
ACADEM. SCIENT. UPSAL. HOLMIENS. PETROPOL.
BEROL. IMP. NAT. CUR. LONDIN. MONSPEL.
TOLOS. ET FLORENT. SOCIO,
PUBLICO EXAMINI MODESTE SUBMITTIT,
STIPENDIARIUS REGIUS

JOANNES MART. REFTELIUS,

UPLANDUS.

IN AUDIT. GUSTAV. DIE XVIII. DECEMBR.
ANNI MDCCLXII.

H. A. M. S.

UPSALIÆ.

125

35

KYRKOHERDEN,

Vid

Tible och Ålands Församlingar,
Välårevördige och Högårde,

HERR. MAG. O L O F
REFTELIUS,

Samt

Dygdådla Fru

LISA WESTIA,

Mina Hulda och Kåra Föräldrar,

Då jag de lagar söker följa,
Som Flöra sina vänner ger,
Hur skulle jag väl kunna dölja,
Hvad lydig son är skyldig Er?
På Eder kostnad lefver jag,
Mot Eder ömhet tacksam finnas,
Och Eder trånga omsorg minnas,
Det är och blir min lifvsta lag.

Ej skall min vördnad hjertat lämna,
Så länge det i bröstet slår,
Min kärlek gläds att Eder ämna
All tillväxt, som min lycka får.
Ej under om jag vågar då,
Att dessa blad åt Eder räcka.
Till Himlen skall min bön sig sträcka:
J sällhet lefven bägge två!

Mina Hulda och Kåra Föräldrars

lydige Son.

JÖNS MÅRT. REFTELIUS.

Min COUSIN,

Jag kan väl icke sielf Latin,
Dock hör jag fågas, hur J fiken,
Att reformera Botaniken.

Men hisnen J ej, min Cousin?

Ett verk som största hjärnor bryta
För Eder blott en lärspån blifver.
Att ungdom få till åra klifver,
Det är ju något stort och nytt.

J hopp förut min fågnad ser,
Att Flora Eder värdigt löner,
Och en gång Eder hjälpa kröner
Med hatt, som Doctors namnet ger.
Dock Flora bör ej ensam få
Tillegna sig Er flit och möda;
Hon gifver heder utan föda,
Er önskar jag dem bägge två.

M. J. G.

Min COUSIN,

Man har alltid väntat mycket
Af Er rena dygd och slit;
Aldrig än bedrog det tycket,
Som på lärdom sätter lif.
Redan med tillräcklig styrka
Prof derpå i vägen ge,
Och så böga satsen yrka,
Som vi här för bögen se.
Det är mer än hvad oss annat;
Men det väljer, som jag tror;
Er en stor Linneus danat;
Derför bör J och bli stor.

B. C. G.

Non uno Roma exstructa fuit die, nec arces maximæ sine multorum laboribus perficiuntur; scientiæ pariter plurium sunt hominum opera & dierum; testantur hoc Scientiæ fere omnes & imprimis Botanica, cujus restaurationem, brevi sumi dissertatione expositurus.

Antiquissimi Rei Botanici cultores, ultra primas lineas hujus scientiæ vix progressi, usum tantum, & commoda inde speranda, proposuerunt, quod ex *Theophrasti*, *Dioscoridis* & *Plinii* Scriptis facile constat.

I

EPOCHÆ FUNDATORUM.

Post palingenesiam Literarum, Botanici, qui artis suæ Fundamentum, inter rudera veterum, per Seculum & ultra, frustra quæsierant, seculo demum XVI opus ex integro sunt aggressi; hinc mate-

materias, ad ædem Botanicæ exstruendam, idoneas congesturi, plantas per Europam investigare, describere, depingere, eisqve nomina imponere cœperunt, uti *Brunsfelsius*, *Tragus*, *Matthiolus*, *Gesnerus*, *Fuchsius*, *Cordus*, *Dodonæus*, *Lobelius*, *Clusius*, *Cæsalpinus*, *Alpinus*, *Thalius*, *Camerarius*, *Dalechampius*, *Tabernæmontanus*, *Columna*, *J. Baubinus*. &c.

Ex hac igitur copia materiarum, in unum quasi acervum congestarum, & vegetabilium, quibus tot auctorum libri abundabant, nec non ex arbitraria impositione nominum, non potuit non summa plantarum & nominum oriri multitudo & confusio. Felici autem fidere C. BAUHINUS, Fundator Rei Herbariæ vere magnus, in lumen prodiit, qui annis quadraginta, in Pinace sua conscribenda, consumtis, fundamentum Botanicæ jecit anno 1623. Continet autem hoc opus varia Plantarum nomina, seu synonyma ab auctoribus usurpata, sub proprio nomine collecta, quo factum est, ut plantæ cujusvis nomine, quod ipse dederat, perspecto, nomina omnia, ab illis auctoribus, qui ante eum scripserant, eidem plantæ imposita, cognoscantur, adeoque facile in scientia jam detectas plantas quivis evolvere posset; atqve ad nomen, a C. *Baubino* plantis inditum, obtinendum, omnes antiquorum Auctorum descriptiones & figuræ concurrerent.

Quo facto, Botanicus is dicebatur, qui plantam eodem, quo C. *Baubinus*, nomine vocare noverat; quam ob causam Botanici, absoluto veluti labore, otio se paulisper tradebant.

II.

EPOCHA SYSTEMATICA.

Seculo XVII, fundamento a *C. Baubino* feliciter jacto, novas passim plantas, easque bene multas *Swer-tius*, *Beslerius*, *Ferrarius*, *Jungermanus*, *Mentzelius*, *Læselius*, *Joncquetius*, *Bocco*, *Barrelier* &c. indagabant.

Posthac alii Exoticas detegebant plantas, quales paucæ antea erant cognitæ, illasque fundato jam palatio Floræ subjiciebant, ut *Cornutus*, *Hernandez*, *Marcgravius*, *Piso*. Sed ad finem hujus seculi, totus orbis curiosus desiderio vegetabilium exoticorum insatiabili affectus est, unde in **HOLLANDIA** *Breynius* *), *Hermannus*, *Rheede*, *Commelini*, *Oldenlandus*; in **ANGLIA** *Morisonus*, *Rajus*, *Banister*, *Sloane*, *Vernonius*, *Plukenetius*, *Broun*, *Bohartus*, *Petiverius*, *Serhardus*; in **GALLIA** *Magnolius*, *Dodartius*, *Tournefortius*, una cum *Plumiero*, *Sarraceno*, *Suriano* & *Lignonis* in Americam missis, tantam vim novarum plantarum collegerunt, ut cum plantis a *C. Baubino* determinatis, certarent numero. Oriebatur inde nova & cumulata farrago, qua memoriæ vis lebefactabatur & babylonica imminebat confusio, ut alter alterum non intelligeret **), quæ etiam consecuta fuisset, nisi Botani-

A 2

ci

*) *Breynius* natione Germanus, uti *Hermannus*, sed ille vixit sæpius in Belgio inter Floræ filios, hinc totus quasi Belga factus, & ad professionem Botanices *Leydæ* vocatus fuit, cui tamen renuebat.

***) Confer *Petiverii Museum*, in quo numerosissimæ plantæ, quas ne *Oedipus* quidem divinaret.

ci de Systemate condendo, cunctisque plantis iusto ordine digerendis, fuissent solliciti.

Aedificium quidem, ex paucis materiis, quæ in promptu erant, priori seculo extruxerat CÆSALPINUS, sed solus illud inhabitare cogebatur. MORISONUS ad Botanicen natus, ejusque æmulus RAJUS, ad finem seculi XVII, dispersas has gazas colligere, in ordinem redigere, ædificiumque Floræ extruere e novo incepere, desumpto systemate a Fructu, ad quod perficiendum etiam HERMANNUS auxiliatrices porrexit manus. Sed adhuc majori architecto, pro tanto ædificio extruendo, opus erat, quem Providentia omnia gubernans, tandem exeunte seculo XVII, in Summo TOURNEFORTIO progenit: genuinam methodum hic primus a Flore in classibus distinguendis, a Fructu vero, in ordinibus dignoscendis, summa sapientia adornavit. Præcipua vero quæ hic præstitit hæc fuere.

I. Omnes plantas, sibi notas, in *Classes*, a figura Corollæ desumptas, dispescebat; sicque classes antecessorum, a fructu mutuatas, missas faciebat, quæ sæpius remoram injiciebant, dum in subsidium, floris structura esset revocanda.

II. Classes suas, ordinate & distincte in *Ordines*, fructum superum aut inferum pro Fundamento agnoscentes, (quod Calicem aut Pistillum in fructum abire vocabat), divisit, & eo ipso, antecessorum tabulas synopticas admodum radiosas *) antiquavit, quæ novis inventis Generibus multum confusionis pariebant. III:io

*) Quales *Raji* fuere in Methodo plantarum.

III. *Genera*, pleraque bona, solidis definivit characteribus ex fructificatione desumptis, & Nomen Genericum fixum & proprium generi cuilibet imposuit; antecessores autem ejus, generibus suis (pessime definitis) species addiderunt plurimas, quibus nomina concedebant, a recepto suo nomine generico, aliena.

IV. *Species*, connumeratis *Varietatibus*, supra decem millia, generibus suis subjecit, eisque synonyma selecta addidit, unde solida ejus doctrina in Re Herbaria elucet.

Finis, quem inde obtinerent Floræ cultores, hic erat, ut monstrata illis planta, antea non visa, ex inspecta Floris structura Classem indagarent, seu ad quem millenarium ex decem myriadibus pertineret planta quæstionis; deinde ex Fructu ordinem inquirerent, seu ad quam centuriam ex myriade; tandemque ex accuratiori contemplatione Floris & fructus simul Genus reperirent, seu ad quam decuriam ex obtento numero centenario reducenda esset, concluderent. Res sane Summi momenti erat, & quæ memoriæ onus sublevaret scientiæ cultoribus.

Antea enim perlustratio omnium auctorum & vegetabilium Botanicis incubuerat, antequam ad plantam quæstionis pervenire liceret, nunc autem paucos consuluisse sufficiebat. Sic Floræ templum surrexit splendidissimum, quod deinde itinere ipsius *Tournefortii* in regna australis Europæ, & tandem in Orientem, nec non triplici itinere *Plumieri* in

Americam, ut plures, in regiones peregrinas & imprimis in Americam missos, silentio præteream, clarius magnificentiusque augebatur.

Omnes postea, vera notitia Scientiæ præditi, ad systema hoc augendum & illustrandum, pro rata parte contulerunt.

BOERHAVIUS, licet in classificatione viam *Hermanni* antecessoris sui sequeretur, tamen re ipsa & praxi generica systemati *Tournefortiano*, se additissimum fuisse manifeste testatur.

JUSSIÆUM, *D'Isnardum*, *Pontederam*, *Micheliuum*, *Ammanum*, DILLENIUM &c. ad eandem collineasse metam, quamvis in non nullis eclecticici visi videantur, ex generibus patet.

RIVINUS quidem propria methodo a Numero Petalorum Classes, a numero Fructus Ordines, deducens, propriam tentabat incedere viam ad cognitionem plantarum; quum vero se totum huic scientiæ consecrare non posset, quæ studium Viri per integram vitam sibi vindicat, ideam quidem seu fundamentum paravit, at nec parietes, nec tectum addere valuit; adeoque nec genera ejus, debita quantitate, determinabantur, licet *Heucherus*, *Knautius*, *Ruppius* &c. cæpta complere allaborabant.

VAILLANTIUS summus certe, si quis alius, Botanicus, domum quasi ex integro exstruere, novasque concamerationes instituere sibi proposuerat; sed vix unum conclave perficere sustinuit, flores Compositos comprehensurum, priusquam reipublicæ Botanicorum eripiebatur ab invidis fati. Hujus delineationem systematicam conspiciere in votis fuisset,

si modo publici eam fecisset juris. Botanicum ejus Parisiense ad eandem fuit directum, quale opus vel ipse Boerhavius, in opere posthumo, ex schedulis extricare non poterat.

Hoc facto, plures novas plantas indies detegebant: *Kæmpferus*, *Ammanus*, *Messerschmidius*, *Gerberus*, *Heinzelmannus*, *Buxbaumius*, *Rumphius*, *Martynius*, *Millerus*, *Houstonus*, ut taceam *Mucos* a *Dillenio*, Gramina & plantas *Alpinas* a *Scheuchzero* & aliis, propositas.

Cum hæc *Epocha Systematica* hoc *Palatium* sibi prospere feliciterque ædificasset, varii *Botanici*, magistros sese jactitantes antequam tyrocinia deposuerunt, ad opus emendandum profiluerunt, cui tamen plus detrimenti, quam emolumenti adtulerunt; natura enim repugnante genera hi multiplicarunt, adeo ut tot facile genera evaderent, quot species, nam florem regularem & irregularem, monopetalum & polypetalum, Capsulam & Baccam, sub eodem genere consistere posse negabant, imo, relationem maris monopetali & feminae pentapetalæ ad idem genus *) impugnare haud erubescabant; tandem eo perveniebatur, ut
quum

*) *Ponted. anthol. 302* de *Carica* mare monopetala & femina pentapetala agens, rotundo ore asserit, quod si verum traditur, has arbares degeneres esse ostendit, & utramque seorsum esse collocandam, neque enim ulla ratione, planta flores monopetalos gignens, cum ea, in quo flores polypetali nascuntur, conjungi potest. Si vero vidisset *Jatrophas*, observasset ejusmodi differentes flores in eadem planta.

quum antecessoribus, characteres ex petalis & fructu solum struentibus, alicubi habitum adjicere necessum fuerit, hi, ad notas characteristicas sufficientes sibi obtinendas, genera naturalia, ob solam Foliorum differentiam & dissimilitudinem, non raro dilacere occipiebant, quasi leges systematis pro lubitu assumptæ, naturæ prævalerent, & genera non naturæ, sed arbitrii forent opera; augebatur optimæ rei perplexitas, dum insuper suis generibus imponebant nomina frivola, peregrina, confarcinata, hybrida & torta, ut inclinassent omnia in barbariem maximam, nisi medicina huic inventa fuisset malo.

III.

EPOCHÆ REFORMATIONIS.

N. D. *Præfēs* reformationis opus suscepit 1735, qui a teneris annis, ingenerato amore plantarum hanc complexus est scientiam, & in omnes latebras hujus scientiæ absque manu ductore penetrare coactus fuit, hinc molestias omnes in plantis extricandis, non potuit non experiri, quid desideraretur aut quid obscurum esset facile perspexit, ideoque cum manum operi admoveret, scrupulos, quantum licuit, remove annis est plurimos. Sunt, qui reformationem hanc, præcipue in nova methodo sexuali positam contendunt; quam ob rem non alienum erit, quid hac Reformatione præstitum sit, ante oculos ponere, ex quo deinde, quantum res Botanica hujus ævi a veterum distet, colligi potest. Reformatio autem in sequentibus consistit.

I. PARTES PLANTARUM haud satis indagatæ erant, in has igitur sollicitius inquisivit & defectum implevit.

Sti.

Stipulae adeo parum erant observatae, ut nunc primum obtinerent nomina.

Pediculus antecessorum, in duas partes diversas, in *Petiolum* & *Pedunculum* est divisus, quem a *Scapo* separabat, ut *Frondem* a folio; ne dicam, quod *Bracteas*, *Thyrsum*, *Corymbum*, aliasque partes introduxerit.

Calyx in diversas species, ut in *Perianthium*, *Involucrum*, *Glumam*, *Amentum*, *Spatham*, *Calyptram* & *Volvam* abiit Organa mellea, quibus saepissime petala instruuntur, *Nectaria* dicta, & ambo *Corollae* nomine insignita sunt.

Stamina, novis nominibus, in *Filamentum* & *Antheram*, distinxit.

Pistillum in tres partes divisit, quarum superior *Stigma*, inferior *Germen*, media vero *Styli* nomen retinuit, eliminato *Tubae* seu *Vaginae* nomine.

Pericarpium dicebatur antiquiorum *Fructus*, pars scilicet illa, quae semina includit.

Distinctionem determinavit inter *Siliquam Legumen*, *Pomum*, *Baccam* & *Drupam*, quae antea *Fructu* carnoso aut succulento innotuerant.

In Semine saepe observavit tegumentum quoddam speciale, quod *Arillus* dicebatur.

Veterum *Placenta* vel basis floris compositi, nomen *Receptaculi communis* sibi nunc vindicavit, quod in *Umbellam* aliarum & in *Cynam* aliarum divisum est. *)

B

II.

*) Vide *Philos. Bot. cap. 3 & 4.*

II. TERMINI ARTIS apud auctores partim in sufficientes, partim promiscue sumti erant; itaque eos, qui deerant addere & omnes ita definire e re erat, ne huc illucque varie distraherentur. Ad hunc finem obtinendum, primas lineas *Systematis foliorum* in *Horto Cliffort.* duxit, in *Philos. Botanica* *) auxit, & in *Syst. Nat.* **) adhuc completiores reddidit, ubi termini etiam ad alias partes plantarum extendebantur.

III. SEXUS plantarum æque pulchre a *Vailantio* determinatus, ac misere fuit a *Pontedera* impugnatus, hic etiam accuratius expendebatur, velut nucleus totius floris, cui etiam *Systema sexuale* fuit superstructum. Hoc verò opus fuit infiniti fere laboris, nam non tantum Genera singula, verum etiam singulæ Species erant examinandæ ad Stamina & Pistilla, antea adeo contempta & nihili æstimata, ut pro partibus excrementitiis haberentur. Hoc facinus utut varii, primum nimiam subtilitatem sapere judicabant, nec naturam in his nimutissimis partibus conformem & constantem augurabantur, attamen nunc nullus exstat Botanicus, qui unius quidem generis characterem certum formare potest, nisi tam accuratam habuerit staminum & pistillorum ideam, quam unquam fructus aut corollæ. ***)

IV.

*) pag. 24.

**) pag. 828.

***) Confer. *Philos. Bot. c. 5. Anoenit. Acad. I. p. 327. Syst. Nat. 2. p. 837.*

IV. CHARACTERES GENERICI antea ita erant constructi, ut vix generibus cognitis dignoscendis sufficerent, quam ob causam, detecto novo quodam genere, mutandi erant vicinorum generum characteres, præterquam quod in qualibet methodo dissimiles essent. Characteres igitur perpetuos indagare hoc opus erat, hic labor; & quia omnes Botanici solide eruditi, Fundamentum Fructificationis, atque adeo partem quandam fructificationis pro fundamento agnoscere debent, e novo confecti sunt omnes characteres a Numero, Figura, Situ & Proportione omnium Fructificationis partium, adeo constantes, ut omnibus methodis vel jam adoptatis vel postmodum eligendis inservire queant *)

V. SPECIES, non tantum generibus suis subjectæ sunt, verum etiam ut distingverentur a se invicem, omnibus ac singulis novæ adjectæ *Differentiæ*, antecessorum nominibus specificis omnibus rejectis. Nam id agebatur, ut adsumtis in differentiam notis certissimis, a congeneribus species quæstionis, ea quæ fieri posset brevitate, sed sufficienter tamen dignosceretur, ne ad quamvis speciem, auctorum descriptiones & figuræ, non raro insufficientes, evolvere opus esset. **)

VI. VARIETATES idem jus cum suis speciebus quondam possederant, a quibus solum proprietatibus accidentalibus differebant, nunc igitur pro-

*) Vide *Gener. Plantar.*

**) Vide *Species Plantar.*

scriptæ & speciebus adjectæ sunt, unde numerus specierum dimidio factus minor.

VII. LOCA NATALIA, de quibus altum fuit silentium apud plerosque, nisi in nomine specifico plantarum adjecta, diligentius investigari cœpere & speciebus subjici. Hisce dein Fundamentum Culturæ plantarum inædificabatur, præter illud commodum, quod planta quælibet quaesita, per semen aut specimen, e loco natali facile obtineretur.

VIII. DESCRIPTIONES PLANTARUM hucusque stilo oratorio, vel pomposis verbis confectæ, totas paginas implebant; jam vero ultra substantiva ex nominibus partium, & adjectiva ex vocabulis terminorum, se extendere prohibentur, omnibus verbis inanibus exclusis, ut quot verba, tot pondera evaderent. *)

IX. NOMINA TRIVIALIA tandem 1735 primum accesserunt, quæ mirum in modum scientiam facilitabant, & hisce pistillum quasi additum est campanæ; cognitio enim his, unaquæque planta æque commode nominari potest ac proponi. Antea autem, ad quamlibet plantam determinandam, recitanda erat tota differentia, maximo cum memoriæ, lingvæ & pennæ negotio. **)

X. ORDINES NATURALES depromebantur, eisque sua assignabantur Genera, quotquot obtineri poterant, etsi multa forte secula requirantur

tur

*) Confer *Delin. Plant. in Syst. Nat. 2. p. 828.*

**) Vide *Species Plant. & Syst. Nat. Tom 2.*

tur, priusquam perfecte naturalis methodus eruatur. Interim hi Ordines, tanquam speculum omnium methodorum in affinitatibus, & ut lapis lydius in viribus plantarum dijudicandis, adhiberi possunt. *)

XI. In *Usum* Plantarum, tam *Oeconomicum* quam *Medicum*, curatius inquirere ceptum est. Ad *Oeconomicum* Rajus fere solus inter Botanicos attenderat, jam vero observationibus & itineribus N. D. Præsidis, multum crevit. Medicus autem seu *Materia Medica*, clariori nunc splendere ceptit lumine, fundamentis firmis superstructa, dum *Sapor* & *Odor* una cum *Ordinibus naturalibus* in fundamentum assumpta sunt.

XII. Tandem ad **PROPRIETATES PLANTARUM** est perventum, quæ subjecta sunt penitiori disquisitioni. Exempla in *Geminationes*, *Metamorphosin*, *Prolepsin*, *Sponsalia*, *Somnum*, & *Vernationem Plantarum*, *Calendaria* & *Horologia Floræ* nos ducunt, passimque in *Oeconomiam* & *Politiam Naturæ*, ubi *Pan* & *Pandora* per viridantia Floræ præta pecora sua agunt & pascunt; quamvis hæc, quasi ostia referata videantur, per quæ in posterum Botanici, ad immensam naturæ Theatra intrent, dum præsens ætas adhuc in literis & elementis Botanicis hæret. Primum enim est, sibi tam familiares reddere plantas, ut nomine omnibus perspicuo, speciem quamcunque, primo intuitu dignoscere queamus, & profecto, in tan-

*) Vide horum fragment. in *Phil. Bot.* p. 27.

ta confusione & mixtura rerum naturalium, quæ se sistunt nobis in hoc globo terraqueo, primo intuitu quæcumque plantam oblatam, licet antea non visam, nomine, per totum orbem terrarum intelligibili, nominare, naturamque ejus ex Fructificatione cognoscere, & deinde ad omnia, quæ unquam de illa beneficio seculi innotuere, auxilio Synonymiæ pervenire, res non levis censenda est, quam certe veterum nullus possibilem judicasset. *)

Ad inceptam hanc Reformationem promovendam & augendam, mittebantur DISCIPULI in omnes partes terrarum. Nam profecti sunt,

TERNSTROEM in *Asiam & Indiam Orientalem*, sed sub itinere ad Poulicandor moritur 1745.

KALMIUS in *Pensylvaniam & Canadam* 1747, qui per tres annos magnum collegit Thesaurum, quem cum Dom. Præsidi communicavit.

MONTINUS in *Lapponiam Lulensem* 1749, sed perpauca specilegia, post præsentiam D. Præsidis ibi 1732, adsequutus est.

HASSELQVIST in *Ægyptum & Palestinam* 1749, magnam copiam vegetabilium quidem conquirit, Phthisi autem, qua ante iter contaminatus erat, confecto fere itinere, mortuus est. Thesauri ejus in potestatem Serenissimæ Reginæ venerunt, & cum orbe erudito communicati sunt.

THOREN in *Malabariam & Suratte* 1750, pauca quædam secum retulit.

OS.

*) Vide de his *Amenit. Acad.* variis in locis.

OSBECK in *Chinam & Javam* 1750, omnia quæ ei sub itinere obvia fuerunt, magno studio & attentione congeffit, & cum Botanicis communicavit.

LOEFLING in *Hispaniam* 1751 missus, ubi Botanicus Regis Hispaniæ, plurimas etjam minimas, sed rarissimas investigavit plantas. Tandem *Americam meridionalem* petiit, omnis naturæ sobolis, in regionibus americanis imperio Hispanico subiectis, detegendæ causâ, & quidem cum præfidiis & subsidiis illis in terris, ubi nulli aditus patet, sed intra spatium anni præcoci fato surreptus est. Nullus facile erat huic antefereendus, vel amore plantarum, vel solida eruditione Botanica, ut taceam, quod nulli similis occasio concessa fuit; quare obitum ejus maximopere nos dolere oportet.

KÆHLER 1752 in *Italiam*, inprimis operam classi vermium impendit.

ROLANDER in *Surinamum & Insulam Eustatii* 1755, plurima legit, sed sua nondum communicavit.

SOLANDER *Alpes Pitenses* 1751, a nullo Botanico antea calcatas, sedulo perquisivit, reperta communicavit, & 1760 in *Angliam* solvit.

MARTINUS in *Spitzbergaz.* 1758, ubi Neptunum Flora benigniorem offendit, plusque ab illo quam ab hac retulit.

FALK in *Gottlandiam* 1759, ubi antea D. Bergius 1752, varia ad regnum animale & vegetabile pertinentia communicavit.]

ALSTROEMER per *Hispaniam, Italiam & Galliam*, plura vegetabilia in partibus Europæ Australioris egregie indagavit, ubi etjamnum versatur.

Tot discipuli præstantissimi, pro rata parte, cumulum tam Floræ, quam Faunæ regnis addiderunt, & hanc Reformationem suffulserunt.

BOTANICI dein Europæ clarissimi effectus & utilitatis ejusmodi Reformationis haud ignari, eandem Reformationis inierunt societatem, & quisque pro rata parte symbola sua contribuit. Illis, qui omni ex parte cum Reformatore convenerunt, merito annumerari possunt

GOTHER in *Flora Ingrica & Geldrica.*

LEYSER in *Flora Halensi.*

KRAMER in *Flora Austriaca.*

JACQVIN in *Flora Vindelica.*

MEESE in *Flora Frisica*

HILL in *Flora Britannica.*

HUDSON in *Flora Anglica,*

DALIBARD in *Flora Parisiensi.*

GOUAN in *Flora Monspeliensi.*

KALM in *Itinere Americano*

COLDEN in *Flora Noveboracensi.*

BROWNE in *Flora Jamaicensi.*

GRONOVIVS in *Flora Virginica.*

JACQVIN in *Hist. Plantar. Americanar.*

OSBECK in *Itinere Indiæ Orientalis*

Præter hos etiam sequentes

MILLERUS in *Dictionario Hortulanorum.*

ROYENIUS in *Horto Leidensi.*

SAUVAGESIUS in *Flora Monspeliensi*.

Ut taceam *Gerardum, Monnierum, Gvettardum, Al-
lionium, Segvierum, Gmelium &c.*

HALLERUS circa annum 1735, plantas raro-
res in Alpibus *Helveticis* & adjacentibus regionibus
habitantes investigare, methodo propria, accura-
tioribus generibus, facile omnes pulcherrimis ob-
servationibus & locis natalibus illustratas determi-
nare cœpit.

Industria & studio tot virorum, formam muta-
vit scientia, novaque veste induta est, & per omnia
ante Reformationem sibi dissimilis evasit. Adsumtis
Generibus naturalibus, Specierum differentiis earum-
que nominibus Genericis & Trivialibus hodie æque
facile, cujusdam Floram, hac methodo elaboratam
pervolvimus, ac librum, quemcumque alium, nota
lingua conscriptum. Olim vero dum quivis auctor,
propriis vel arbitrariis Synonymis plantas determi-
nabat, vix intra spatium dimidii anni ejusmodi Flo-
ra extricari potuit, priusquam tot tamque varios
auctores evolverit Lector Botanicus, quot idem au-
ctor allegaverat. Si Botanici adhuc eodem modo
continuant in determinanda novas obscurasque plan-
tas cum earum Generibus fixis, Differentiis & no-
minibus Trivialibus, sperare licet, fore ut pluri-
mæ plantæ brevi, lumine desiderato radiant, quo
facto, cultores scientiæ ad contemplationem Oeco-
nomiæ Divinæ & Usus inde generi humano redun-
dantes, omnes vires intendant & scientiæ verum
fructum gustent.

Futuris Botanicis reservata sunt plurima, quæ vix summis labris et jamnum gustarant Botanici, qui bus rite detectis plantis, operam suam conferant; ejusmodi sunt

- I. *Loci longitudo & latitudo* plantarum, colligenda e. Floris editis & edendis, eadem methodo confectis.
- II. *Stationes* plantarum inquirendæ & singulis speciebus adjiciendæ, pro fundamento culturæ a).
- III. *Durationes* plantarum in Semine, Gemmatione, Radice, Caule, Foliis, Florescentia, Fructificatione observandæ.
- IV. *Gemmæ* caulis non tantum, sed etiam radicis describendæ. b)
- V. *Prolepsis* plantarum, ulterius extendenda per earum metamorphosin.
- VI. *Foliatio*, qualis cuique plantæ. c)
- VII. *Æstivatio* florum facile omnium, qua constabit Corollæ complicatio ante expansionem floris.
- VIII. *Habitus* plantarum. d)
- IX. *Vernationes* omnium prout, in diff. 46.
- X. *Calendarium* Floræ pro variis regionibus, ut inde constet climatum differentia e)
- XI. *Horologium* Floræ inceptum, continuandum in pluribus.
- XII. *Somnus* in aliis plurimis plantis observandus f)
- XIII. *Specierum* parentes & Hybridarum, opus plurimum seculorum b)
- XIV.

a) *Amoenit. Acad. Diss. 54.* b) *Diss. 24.* c) *Diss. 105.* d) *Philos. Bot. 163.* *Goitan-monspel. Gvett. stamp.* e) *Diss. 46.* f) *Diss. 64.* b) *Diss. 32, 17.*

- XIV. *Qualitates & inde Vires eruendæ a)*
 XV. *Pan etjam in aliis regionibus b)*
 XVI. *Pandora itidem, prout in diff. 43, 45.*
 XVII. *Ufus Oeconomicus variis populis. c)*
 XVIII. *Ordines naturales. d)*
 XIX. *Descriptiones plantarum novæ facile omnium,
 ad delin. Plantæ conficiendæ*
 XX. *Oeconomia & Politia naturæ ubique observanda.*

CONCLUSIO.

Sic calamitas publica Rei Herbariæ, necessariam induxit totius Botanices Reformationem, quæ symptomatibus inprimis sequentibus laborabat.

VARIETATES & SPECIES ita sibi invicem immixtæ erant, ut species a varietatibus dignosci nequirent. Ex hisce varietatibus quotidiana multiplicatio specierum pendeat, quæ se, ut contagium infinite propagavit.

SPECIERUM DIFFERENTIÆ loco, magnitudine, colore aliisque notis accidentalibus sæpius initebantur; quare nec respondebant votis in judicandis speciebus, & tandem in tantam longitudinem excreverant, ut potius descriptiones, quam nomina referrent.

GENERA falsa & lacerata quotidie multiplicabantur novis auctoribus & novis methodis, dum singula in variis methodis, varia etjam induebant nomina.

NOMINA demum generica in se erronea erant, quoad maximam partem; barbara & indica civitate

C 2

dona-

a) Diff. 51, 30, 38, 86, 17. b) Diff. 25. c) Diff. 73

d) Philof. Bot. 27.

donabantur, aut rerum alienarum nomina recipiebantur pro plantis, adeo ut, utrum avem an plantam vel piscem indigitarent, incertum esset; imo, in imponendo novis generibus propria nomina, flectebant terminationem antiquorum nominum, ut nec ratio, nec memoria sufficeret.

CLASSES & ORDINES enunciabantur definitionibus, destituti propriis nomenclaturis.

DESCRIPTIONES PLANTARUM in infinitum extendebantur diffuso dicendi genere, verbisque inanibus.

Opus hoc Reformationis N. D. Præses in *Fundamentis Botanicis* inchoavit, explicavit in *Bibliotheca, Classibus, Critica & Philosophia Botanica*, cujusque praxin tandem in *Systemate Naturæ, Generibus & Speciebus plantarum* dedit.

Effectus hujus Reformationis fuerunt itaque sequentes.

- I. *Classes & Ordines* sua nacti sunt nomina.
- II. *Ordines Naturales*, investigati & *Vires plantarum* fundatæ sunt.
- III. *Genera*, quæ antiquiores imposuerunt, ad dimidio minorem numerum reducta sunt, sed aucta duplo pluribus novis detectis.
- IV. *Characteres Generici* fixi & immutabiles facti notis sufficientioribus.
- V. *Species* ad genera relatæ, non modo certiores, sed etiam stupendo numero plures exoticæ, quæ antea vagæ, nec determinatæ erant.
- VI. *Differentiæ* omni speciei adjectæ, ut certitudinem

nem speciei, sine evolutione auctorum acquirere liceat.

VII. *Varietates* abrogatæ vel speciebus suis subiectæ sunt.

VIII. *Nomina Trivialia* cuicunque speciei imposita, unde & species sua primum obtinere nomina.

IX. *Loca Natalia* plurimis plantis adsignata.

X. *Termini artis* definiti & stabiliti sunt.

XI. *Descriptiones* compendiosiores, sed perfectiores construere inceptum est, cum exulare debeant pleræque veterum.

XII. *Partes Plantarum* omnes investigatæ & in usum receptæ.

Januæ denique plures aperte futuris Botanicis quibus patet aditus ad naturam plantarum, interiorum.

Summa: Reformatione hac obtinuimus, ut ipsa planta proprium suum nomen Botanico dicat, nomenque Botanicum ad omnia, quæ de ea innotuere auctoribus, beneficio seculi, ableget.

Hæc omnia, quæ sub Reformatione enumeravimus, si Tibi M. L. proscribere placuerit, statum Botanicæ ante Reformationem habebis, at, si fuerint reddita, videbis omnia, quæ Reformatione hac præstita sunt.

MIN VÄN!

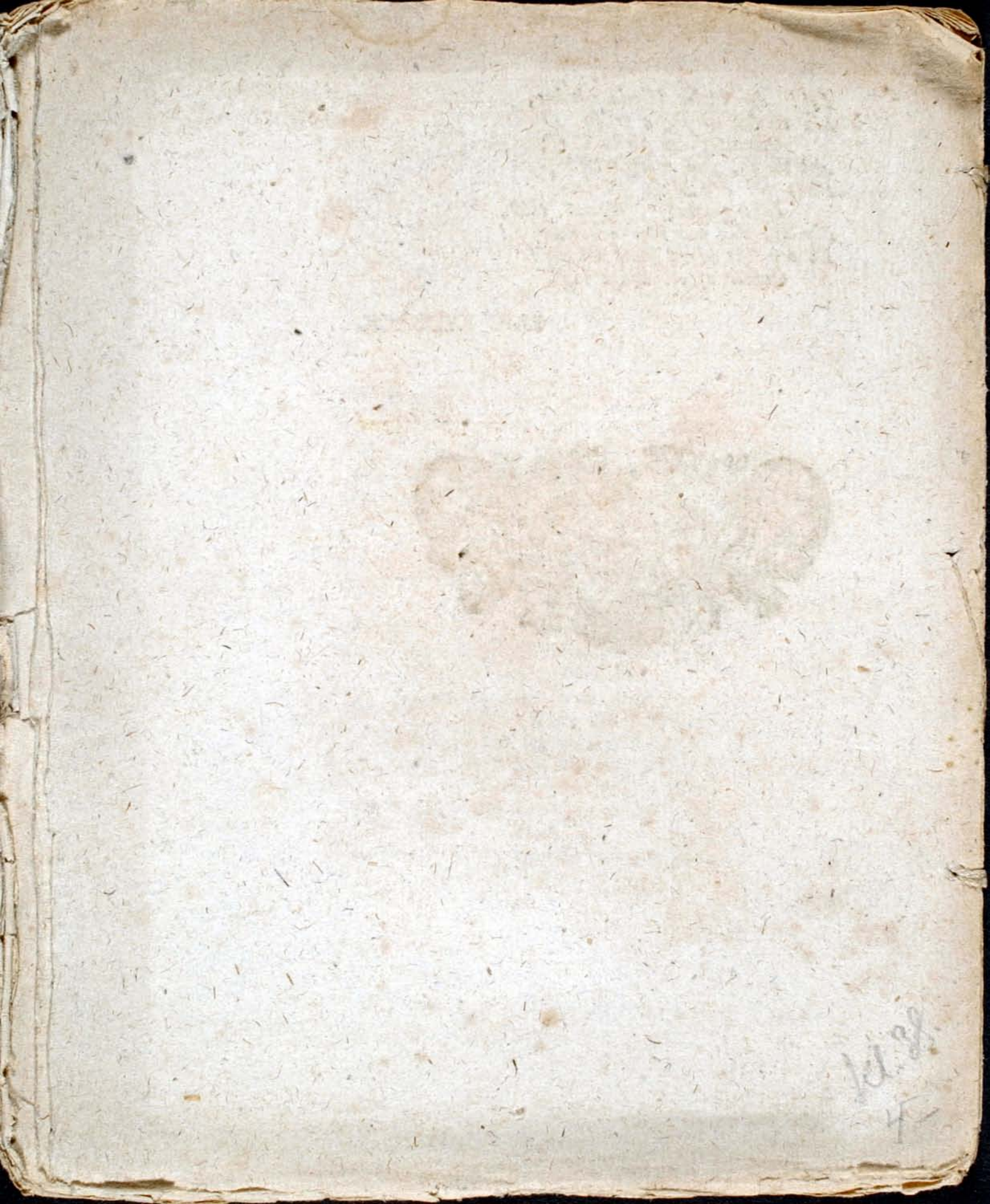
Bort med alla ört-register,
 Som de gamla Botanister
 Skrifvit efter Alfabeta;
 Våra tider och naturer
 Akta inga trä figurer
 Eller deras myndighet.
 Örte-låran borde stådas,
 Och med annan drägt beklådas
 Än i Cæsaplini tid.
 Och när Flora lynne byter,
 Norden ensam deraf skryter,
 Vår Linnæus slöt den strid,
 Som i flera åldrar varat,
 När han på den frågan svarat:
 Hvad för gränts naturen gjort
 Mellan växter i ett rike,
 Där så många äro like?
 Svaret är ju mer än stort:
 Gifto-balken blir de lagar,
 Som i alla världens dagar
 Döma bär utinnan väst.
 Dessa, du, min Vänn, uplyser
 Och ett nit för sanning byser,
 Som på slutet gagnar mäst.
 Du den visbet söker lära,
 Som Linnæer, krönt med ära,
 Och i största lyster satt.
 När så väl du kunnat börja,
 Lär och lyckan för Dig förja,
 Med en siden-klädder batt,
 Ryktbart nämna, credit och pangar,
 Gård med åker, skog och ångar,
 På en vacker ort och plats.

Lef!

Lef! - der under Himla värden,
Lik en ört af första orden
Och utaf den första Class;
Att du ej, som många lärde,
Föres till den tjugu fjärde.
Lef! till heder, fägnad, tröst,
För din Far och Mor och Vänner!
Dö, och sent bland stora männer!
Önskar af ett ärligt bröst.

ERIC RYDBÄCK.

10. 28
4